

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра: соціально-гуманітарних і правових дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

Ірина ПУШКА

“ 01 ” 03 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВИЗНАВСТВО»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: Н – Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність: НЗ – Садово-паркове господарство

Освітньо-професійна програма: Садово-паркове господарство

Факультет: Лісового і садово-паркового господарства

Умань - 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» для здобувачів вищої освіти спеціальності НЗ – Садово-паркове господарство -Умань: Уманський НУ, 2025.- 19 с.

Розробник: Пасека Мирослава ПАСЕКА, к.ю.н., доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Протокол від « 20 » серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін Людмила МАШКОВСЬКА
« 20 » серпня 2025р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол від « 01 » вересня 2025 року № 1

Голова Міха Шемелік М.В.

« 01 » вересня 2025 року

Уманський НУ, 2025 рік

Пасека М.О., 2025 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів-	Галузь знань: Н – Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	Обов'язкова	
Модулів-1	Спеціальність: НЗ – Садово-паркове господарство	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
Змістових модулів-2		Семестр	
Індивідуальне науково дослідне завдання			
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних- 2 самостійної роботи студента- 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма: Садово-паркове господарство	18	8
		Практичні	
		22	4
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		50	78
		Індивід. завдання	

		Залік
--	--	-------

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол №8).

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про державу і право, як складні юридичні категорії, що мають багатоаспектний характер, соціальне призначення та цінність, формування відповідних теоретичних знань, що дозволить належним чином орієнтуватись у чинному законодавстві, сформуванати навички роботи з нормативно-правовими актами, правильно застосувати правові норми до конкретних практичних ситуацій.

Завданням вивчення правознавства є опанування здобувачами навчального матеріалу даної дисципліни, оволодіння правовою термінологією в рамках курсу; поглиблення та закріплення отриманих теоретичних знань; набуття студентами навичок самостійної роботи з нормативно-правовими актами, а також використання отриманих знань в процесі подальшого вивчення інших навчальних дисциплін.

Навчальна дисципліна забезпечує формування здобувачами вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання визначених освітньо-професійною програмою «Садово-паркове господарство», а саме:

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни

«Правознавство»

Шифр компетент- ності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК. 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	ПРН 1.	Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, національної гідності та патріотизму.
ЗК. 12.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 6.	Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційну управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.
ЗК. 9.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 2.	Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.
Фахові компетентності			

ФК. 3.	Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.	ПРН 12.	Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.
---------------	--	----------------	---

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Правознавство»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1.	Знання:		
1.1	Знати поняття, сутність, передумови виникнення держави і права, форми держави.	Словесні методи – лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення. Практичні методи – виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань(кейсів) і тестів, доповіді.	Усне опитування (індивідуальне, аналіз відповідей студентів). Письмова практична перевірка – аналіз розв'язків ситуативних завдань (кейсів) і тестів шляхом застосування чинного законодавства у сфері фінансового права, підсумковий контроль.
1.2	Основні ознаки, види та структуру правових відносин;		
1.3	Сформувати чітке уявлення про структуру системи права. З'ясувати особливості предмету і методу регулювання провідних галузей права України та засвоїти їх фундаментальні положення.		

2	Уміння/навички:		
2.1	Орієнтуватися в основах права, застосовувати на практиці його основні норми, розуміти терміни, орієнтуватись у джерелах та літературі з питання та використовувати їх у повсякденному житті.	Лекційні та семінарські заняття, дискусії, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через конспекти.	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання завдань (модульна) робота, підсумковий контроль.
2.2	Обґрунтовувати вибір певної норми, якої потребує певна ситуація.		
3	Комунікація:		
3.1	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	Практичні (семінарські) заняття, дискусії, аналітична робота.	Усне опитування. аналіз відповідей студентів. Аналіз розв'язків ситуативних завдань (кейсів) шляхом застосування чинного законодавства.
3.2	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.		
4	Автономія та відповідальність:		
4.1	Самостійно визначати ті	Практичні заняття,	Виконання аналітично-

	обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.	дискусії, вирішення конкретних задач та ситуацій.	розрахункових робіт, виконання вирішених задач.
--	---	---	---

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Правознавство»

Програмний результат навчання		Методи навчання	Методи контролю
П Р Н 13.	Результативно працювати в колективі.	Лекційні та семінарські заняття, дискусії, аналітична робота, самонавчання через конспекти та навчальні посібники, Moodle.	Усне опитування, тестування, участь у дискусіях, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль.
П Р Н 3.	Проводити літературний пошук українською та іноземною мовами і аналізувати отриману інформацію.	Семінарські заняття, дискусії, аналітична робота, самонавчання.	Виконання тестових завдань, підсумковий контроль.

2. Програма навчальної дисципліни Змістовний модуль 1. Теоретичні засади держави та права

Тема №1. Основи теорії держави

Поняття та ознаки держави. Теорії походження держави. Поняття функцій держави та їх види. Форми правління: поняття та види.

Тема №2. Основи теорії права

Поняття та ознаки права. Функції права. Джерела права (правовий звичай, правовий прецедент, нормативно-правовий акт). Система права. Загальна характеристика галузей права України. Нормативно-правові акти та їх види.

Поняття правовідносин. Структура правовідносин.

Тема №3. Поняття законності та правопорядок. Правопорушення і юридична відповідальність.

Поняття законності. Принципи законності. Поняття правопорядку.

Гарантії законності та правопорядку. Правопорушення: поняття, види, ознаки і склад. Обставини, що виключають злочинність діяння.

Юридична відповідальність, підстави юридичної відповідальності. Ознаки юридичної відповідальності та основні принципи. Цілі юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності.

Змістовий модуль 2. Галузі права України

Тема №4. Основи Конституційного права України

Поняття конституційного права України. Предмет та методи конституційного права. Джерела конституційного права. Конституційно-правові норми та конституційно-правові інститути. Класифікація конституційно-правових норм.

Конституція як Основний закон держави. Структура конституції. Загальні засади конституційного ладу України.

Тема №5. Основи цивільного права

Поняття, предмет та метод цивільного права. Принципи цивільного права. Функції цивільного права. Джерела та система цивільного права.

Поняття та особливості цивільних правовідносин. Елементи цивільно-правових відносин.

Тема №6. Земельне право України

Поняття та предмет земельного права. Земельні відносини та регулювання земельних відносин. Земельне законодавство та його завдання. Методи регулювання в земельному праві. Основні принципи

земельного права. Система земельного права . Джерела земельного права.

Тема №7. Аграрне право України

Аграрне право України як галузь права. Предмет та методи аграрного права. Принципи аграрного права та джерела аграрного права . Система аграрного права.

Правові засади державного регулювання сільського господарства України

Тема №8. Основи адміністративного права (4 год.)

Поняття, предмет, метод та джерела адміністративного права України. Поняття і сутність державного управління та його співвідношення з виконавчою владою. Адміністративно-правові норми та відносини. Суб'єкти адміністративних правовідносин. Адміністративне деліктне право.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів та тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с. р		л	с	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль № 1. Теоретичні засади держави і права												
Тема 1. Основи теорії держави.	14	2	2			10	14	2	2			11
Тема 2. Основи теорії права.	14	2	2			10	14					11
Тема 3. Поняття законності та правопорядок. Правопорушення	12	2	2			10	14	2	2			12

і юридична відповідальність.												
Разом за змістовим модулем	40	6	6			30	42					34
Змістовний модуль № 2. Галузі права України												
Тема 4. Основи конституційного права України.	10	2	2			5	10					9
Тема 5. Основи цивільного права України.	10	2	2			5	10					9
Тема 6. Земельне право України.	10	2	4			5	10					9
Тема 7. Аграрне право України.	10	2	4			5	10					9
Тема 8. Основи адміністративног о права.	10	4	4				10					9
Разом за змістовим модулем 2	50	12	16			20	50					44
Усього годин	90	18	22			50	90					78

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Основи теорії держави і права.	4	2
2.	Поняття законності та правопорядку. Правопорушення і юридична відповідальність.	2	2
3.	Основи конституційного права України	2	
4.	Основи цивільного права	2	
5.	Земельне право України	4	
6.	Аграрне право України	4	
7.	Основи адміністративного права України	2	
8.	Адміністративне деліктне право	2	
	Разом	22	4

5. Теми лабораторних занять

Навчальним планом лабораторні заняття не передбачено.

6. Самостійна робота

Самостійна робота передбачає необхідність самостійного опанування студентами основними теоретичними положеннями, категоріями, термінами, що використовуються даною навчальною дисципліною, а також самостійне оволодіння основними методами наукового дослідження та розвиток самостійного теоретичного правового мислення. Опрацьовуючи самостійно матеріал здобувачам бажано використовувати джерела, що запропоновані в загальному списку рекомендованих джерел. Формами контролю виконання здобувачами самостійної роботи є усне або письмове опитування та перевірка правильності виконання навчальних завдань під час індивідуально-консультативної роботи викладача.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Нормативно-правові акти та їх види.	6	10
2.	Система аграрного права	6	10
3.	Поняття та склад правопорушення	6	10
4.	Основна характеристика цивільного права.	6	10
5.	Конституція України – Основний Закон держави	6	10
6.	Поняття та види адміністративних стягнень	8	10
7.	Суб'єкти адміністративних правовідносин	6	10
8.	Підстави та ознаки юридичної відповідальності	6	8
	Разом	50	78

7. Методи навчання

Основними методами навчання є лекції, семінарські заняття. Лекції, семінарські заняття, підготовка доповідей, самостійна робота студентів. Консультація викладача з питань підготовки до семінарських занять, виконання самостійної роботи за змістом тем.

Індивідуальна співбесіда за програмовим змістом дисципліни, та перевірка завдань для самостійної роботи студента визначених у семінарських заняттях з метою підвищення рейтингу успішності студента.

У разі дистанційного навчання, використовується освітня платформа – Moodle Уманського НУ, онлайн-платформи ZOOM.

На семінарські заняття виносяться питання, передбачені запропонованими планами семінарських занять. Вони проводяться з використанням різних форм та методів контролю знань здобувачів:

просте опитування, вільна дискусія, виконання тестових завдань та самостійних робіт. Доповідачі на семінарах призначаються викладачем як за бажанням здобувачів вищої освіти, так і на власний розсуд. Доповідачам можуть задаватися додаткові запитання викладачем або здобувачами. Після відповіді доповідача здобувачі можуть виступити з певними доповненнями, після чого викладач підводить загальний підсумок щодо розглянутого питання.

8. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Правознавство» включає тематичне оцінювання та модульний контроль. Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи здобувачів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, тестові завдання. Модульний контроль проводиться у формі тестування. Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється здобувачам у журнал академічної групи після кожного контрольного заходу. Підсумковий контроль навчальної діяльності здобувачів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання модульного контролю).

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна кількість балів за вивчення дисципліни складає 100 балів. Рейтинг успішності студента за вивчення – це сума балів за змістовий практичний модуль (семінарські заняття), модуль самостійної роботи, тестовий модульний контроль.

Поточний модульний контроль								Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
10	10	10	10	10	10	20	20	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендовані джерела:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. зі змінами та доповненнями – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%EA/96-%E2%F0>

2. Загальна декларація прав людини: декларація ООН від 10.12.1948 р.
URL: www.rada.gov.ua
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс від 07.12.1984 № 8073-X. URL: www.rada.gov.ua
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Конвенція Ради Європи від 04.11.1950 р. URL: www.rada.gov.ua
5. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI. URL: www.rada.gov.ua
6. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. URL: www.rada.gov.ua
7. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 49. – Ст. 668.
8. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV.
URL: www.rada.gov.ua
9. Земельний кодекс України | від 25.10.2001 № 2768-III (rada.gov.ua)
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

Теоретичні джерела:

1. Історія держави та права : навч. посібн. / Д.Є. Забзалюк, В.С. Макарчук, В.Я. Марковський, В.Д. Яремчук, Н.Я. Рудий (Заг. ред. Д.Є.Забазалюка та В.Я. Марковського) ; Львівський державний університет внутрішніх справ. – Львів : СПОЛОМ, 2021. – 438 с.
2. Історія держави і права України : підручник / В. М. Єрмолаєв. – Харків : Право, 2021. – 472 с.
3. Основи права: підручник / В.Д. Гапотій, О.А. Слишик.- 2-ге вид. Із змінами та доп. Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019. 882 с.
4. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.
5. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.

6. Теорія держави і права : підручник / В. М. Марчук, Л. В. Ніколаєва, Т. О. Гуржій та ін. ; за заг. ред. Л. В. Ніколаєвої, Т. О. Гуржії. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.
7. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород :РІК-У, 2023. 536 с.
8. Конституційне право. Частина 2 : навч.-метод. посіб. / А.М. Кучук, Л.Л. Лабенська. – Одеса : Видавничий дім "Гельветика", 2025. – 196 с.
9. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник / О.В. Кіріяк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
10. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / [О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.] ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.
11. Цивільне право України: погляд у майбутнє : збірник матеріалів XIII Міжнародного цивілістичного форуму (м. Київ, 04 квітня 2024 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 160 с.
12. Земельне право : підручник / О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2021. 385 с.
13. Земельне право України : навч. посібник / за заг. ред. Мироненко В. П. Київ: Алерта, 2018. 350 с.
14. Долинська М. С., Заболотна Н. Я., Марич Х. М. Аграрне право: навчальний посібник. Львів: Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 252 с.
15. Аграрне право : навчально-методичний посібник для практичних занять для студентів 4 курсу денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: Ю. Ю. Бакай, Д. Ю. Кондратенко, Г. С. Корнієнко, Т. В. Курман, М. Ю. Покальчук, В. П. Станіславський, О. М. Туєва. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2025. 113 с.

- 16.Адміністративне право України. Повний курс: підручник. / Галуцько В.,Діхтієвський П. Кузьменко О., Стеценко С. та інші. Херсон: ОЛДФІПЛЮС, 2018, 446 с.
- 17.Курило В. І., Курило І. В., Білошкурська З.П., Машковська Л. В., Пасека М.О. Правове забезпечення публічного адміністрування. Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2024. 483 с.
- 18.Бородін І. Л. Б83 Адміністративне право України : підручник / І. Л. Бородін. К.: Алерта, 2019. 548 с.
- 19.Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. ГалуцькаЗ, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
- 20.Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.] ; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с. Бібліогр.: с. 612-614 (29 назв).
- 21.Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 792 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний портал Верховної ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. .Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL:<https://www.kmu.gov.ua>.

Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Правознавство», здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). Під час

проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані здобувачами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями. Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення. З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, здобувачам рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

Зміни у робочій програмі на 2025–2026 навчальний рік:

1. Перегляд тематичного наповнення дисципліни.
2. Оновлення списку рекомендованих джерел.
3. Коригування розподілу балів поточного контролю відповідно до форми підсумкового контролю.